

STRATEGI FOR UTVIKLING
AV HEIMEVERNET MOT

2030

■ Forord

Heimevernets egenart

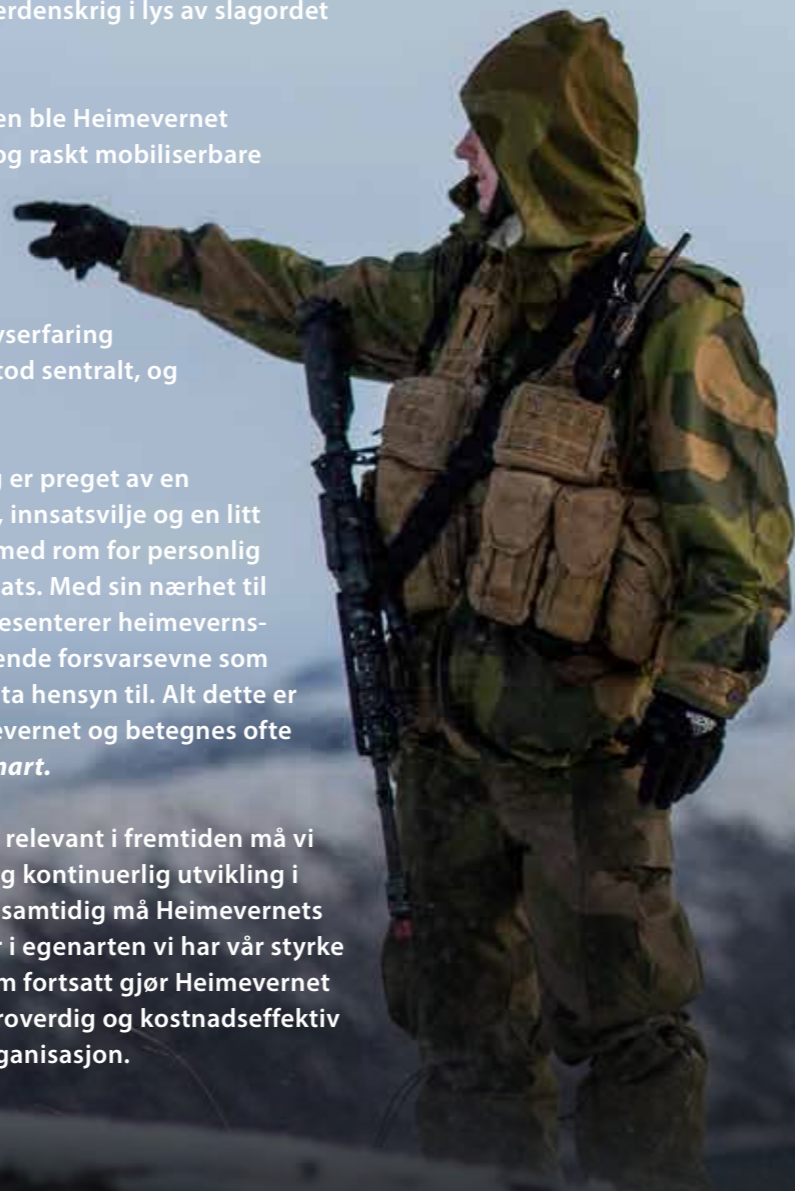
Heimevernet ble etablert 6. desember 1946 som en konsekvens av andre verdenskrig i lys av slagordet «Aldri mer 9. april».

Allerede fra begynnelsen ble Heimevernet organisert med lokale og raskt mobiliserbare styrker. Dette sikret sterke bånd i avdelingen og god lokalkunnskap.

Soldatenes nettverk, livserfaring og sivile kompetanse stod sentralt, og forsvarsviljen var stor.

Heimevernets utvikling er preget av en uformell omgangstone, innsatsvilje og en litt u-militær arbeidsform med rom for personlig initiativ og frivillig innsats. Med sin nærhet til det sivile samfunn representerer heimevernstyrkene en landsdekkende forsvarsevne som enhver motstander må ta hensyn til. Alt dette er fundamentet for Heimevernet og betegnes ofte som *Heimevernets egenart*.

Skal Heimevernet være relevant i fremtiden må vi være villig til endring og kontinuerlig utvikling i takt med omgivelsene, samtidig må Heimevernets egenart bevares. Det er i egenarten vi har vår styrke og det er egenarten som fortsatt gjør Heimevernet til en meget relevant, troverdig og kostnadseffektiv nasjonal beredskapsorganisasjon.

Verden rundt oss

Samfunnet er i stadig endring preget av hurtig teknologisk utvikling, globalisering og demografiske skifter. De siste årene er det gjort betydelige grep for å utvikle både Heimevernet og Forsvaret for øvrig i takt med den endrede og mer krevende sikkerhetspolitiske situasjonen. Det tradisjonelle synet på krig er erstattet av en verden i kontinuerlig konflikt. En konflikt der aktiviteter skjer i gråsoner, ofte i skjæringspunktet mellom sektorer, etater og lovverk. Overgangen mellom fred, krise og krig er ikke lenger åpenbar, og både Forsvaret og sivil sektor kan rammes.

Vår visjon

Å forstå omgivelsene er viktig for enhver organisasjon, også Heimevernet. På den måten vil vi være best rustet til å utvikle oss i takt med nye trusler og samfunnet for øvrig. Endringer i omgivelsene stiller krav til hvordan Heimevernet er innrettet.

For å være klar til å møte fremtidens utfordringer må Heimevernet være riktig organisert, bemannet, utstyrt og trent. Vår visjon er:

**Klar for
fremtidens krav**

Gjert Grave
Sersjantmajor
Sjefsersjant Heimevernet

Elisabeth Michelsen
Generalmajor
Sjef Heimevernet

Et landsdekkende heimevern der vi lever opp til vårt motto:

OVERALT – ALLTID

■ Mål og utviklingsområder

Heimevernet skal bidra til å forsvare landet og beskytte befolkningen når det kreves. Historien har lært oss at forsvarsevne er avhengig av befolkningens vilje til å kjempe for fred og frihet. Heimevernet er sentralt for Forsvarets kobling til folket, og vår egenart er et viktig fundament for å bygge forsvarsvilje. Et effektivt og fleksibelt heimevern krever situasjonsforståelse, variert kompetanse, optimal ressursutnyttelse og godt samvirke.

Et lokalt forankret heimevern som er organisert, utstyrt og trent i møte med fremtidens krav.

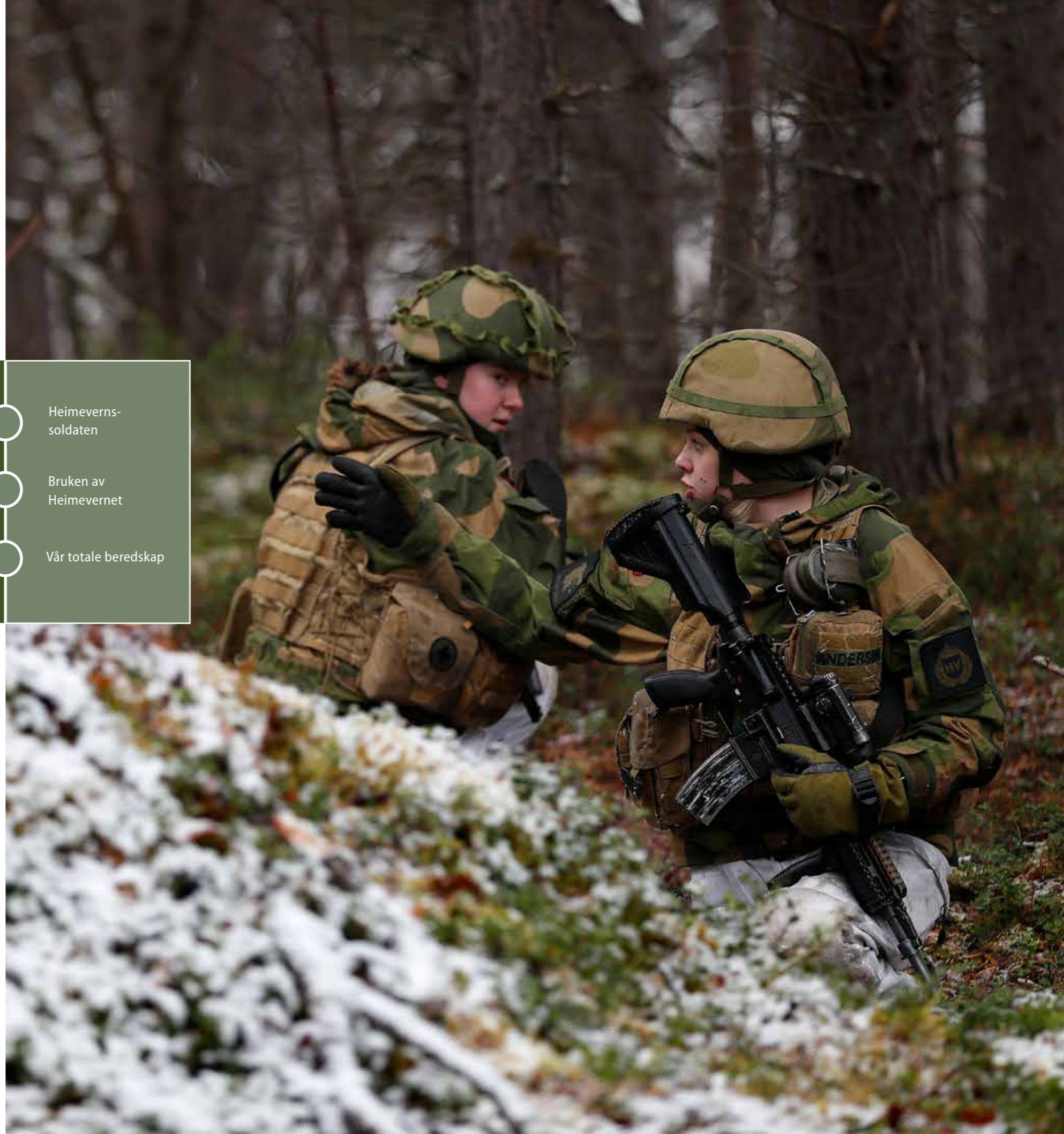
Heimevernet er en viktig del av totalforsvaret. For å løse fremtidens utfordringer må Heimevernet være riktig organisert, utstyrt og trent. For å sikre måloppnåelse tar strategien utgangspunkt i tre sentrale utviklingsområder: **Heimevernssoldaten, bruken av Heimevernet og vår totale beredskap.**

UTVIKLINGSOMRÅDER

Heimevernssoldaten

Bruken av Heimevernet

Vår totale beredskap

Heimevernssoldaten

Heimevernet er en viktig del av vår nasjonale beredskap, og heimevernssoldaten er vår viktigste ressurs. Soldatens sivile kompetanse og sosiale nettverk utfyller militære ferdigheter. Vi erkjenner at dagens Heimevern har flere utfordringer. Utfordringene omfatter alt fra tid til trening, utrustning og kompetansegap til flere tidkrevende manuelle prosesser knyttet til soldatforvaltningen.

For å tilfredstille fremtidens krav skal:

- Systemet for forvaltning av soldatene digitaliseres og effektiviseres.
- Heimevernet i større grad utnytte soldatenes sivile kompetanse i hele tjenestetiden.

- Spesialister, befal og offiserer tilføres tilstrekkelig kompetanse for å utøve sin funksjon. Kompetansegapet skal lukkes.
- Soldatene gis tilstrekkelig årlig trening for å vedlikeholde og videreutvikle sine ferdigheter.
- Soldatenes utrustning være best mulig og tilpasset oppdrag og klima.
- Kompetansen soldatene blir tilført i Heimevernet verdsettes i Forsvaret og anerkjennes sivilt.

Verdien i Heimevernet er mennesker i nettverk.

Bruken av Heimevernet

Heimevernet utgjør i dag Norges territorielle landforsvar. I 2017 konkluderte Landmaktutredningen med at Hæren og Heimevernet er to komplementære deler av landmakten. Heimevernets viktigste oppdrag i landmakten er territorielle operasjoner.

Territorielle operasjoner innebærer:

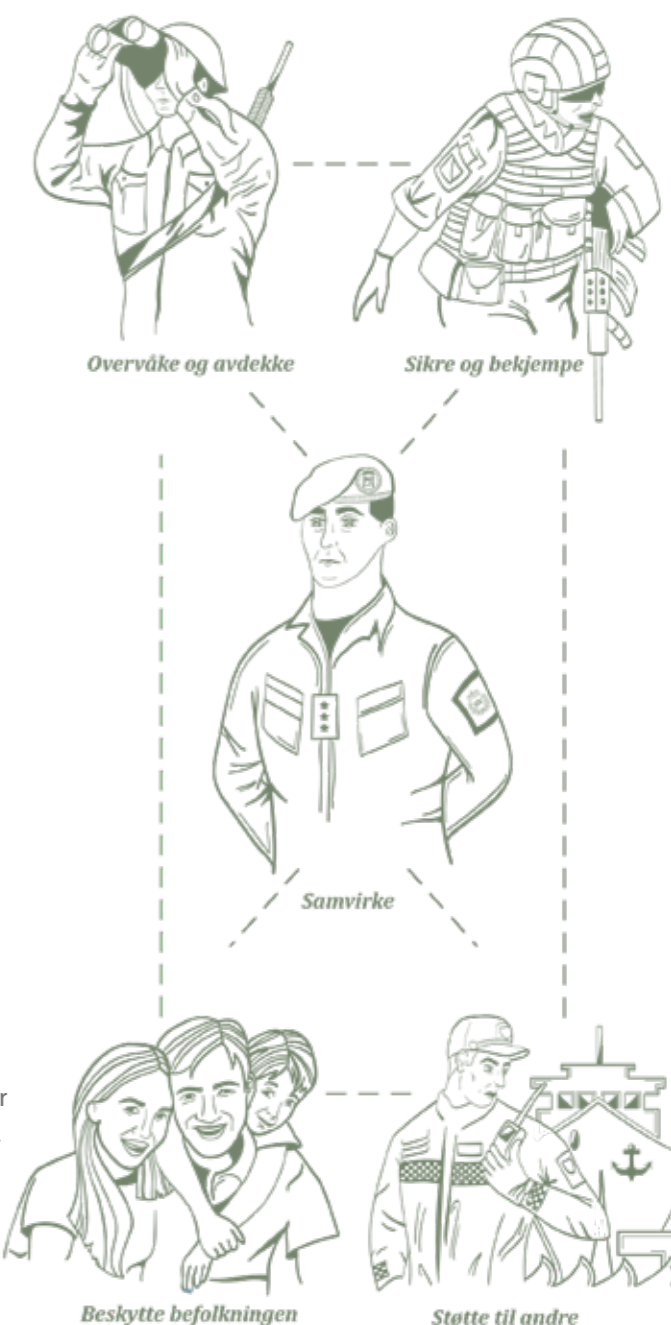
- Overvåking og kontroll for å skape situasjonsforståelse.
- Beskyttelse av kritisk infrastruktur, samfunnsfunksjoner, viktige akser og befolkningen.
- Å skape forutsetning for andre deler av totalforsvaret.
- Evne til å bekjempe trusler.
- Sivilt-militært samvirke og samordning med de øvrige beredskapsaktørene i totalforsvaret.
- Å sikre nasjonal og alliert styrkeoppbygging og forflytting.

I dagens heimevern er det fokus på å få det vi har til å virke enda bedre. For å møte fremtidens krav er dette fortsatt viktig, og innebærer konkret å:

- Standardisere våpen, materiell, evalueringer, utdanning, trening og øving.
- Tilstrebe hensiktsmessig likhet i organisering, prosedyrer og prosesser.
- Forenkle prosesser, rapportering og systemer.
- Redusere unødvendige og selvpålagte krav, prosedyrer og rapporter.
- Hente ut maksimal effekt av ordning for militært tilsatte i hele organisasjonen.
- Videreutvikle rollen som HV-kjentmann som en viktig ressurs for både nasjonale og allierte styrker.
- Øke kompetanse om Heimevernet, territorielle operasjoner og totalforsvaret både i og utenfor Forsvaret. Dette skal gi økt anerkjennelse og bedre samvirke.
- Videreutvikle konseptet for territorielle operasjoner som grunnlag for utvikling av struktur og planverk.
- Tilføres økt evne til å analysere informasjon fra eget nettverket og egne operasjoner til gode beslutningsgrunnlag.
- Teste ut og eksperimentere med sentral ledelse og desentralisert utførelse.
- Digitalisere og desentralisere kurs der dette er mulig for å effektivisere utdanningen og nå ut til flere.

- Anskaffe nytt materiell hurtigere enn i dag og ta i bruk kommersielt tilgjengelig teknologi.
- Benytte digitale hjelpemidler under årlig trening for økt effekt, for eksempel simulatorsystemer

* Skisse over territorielle operasjoner

Vår totale beredskap

Det er Heimevernets egenart med en landsdekkende desentralisert struktur som sikrer at vi er en relevant nasjonal beredskapsorganisasjon i totalforsvaret. Heimevernet skal kunne brukes til mange oppgaver når nasjonen krever det. Den lokale kunnskapen og det lokale engasjementet gjør Heimevernet unikt. Nærheten gir evne til å være blant de første når noe skjer, enten landet må vise sin militære beredskap eller bistå sivile myndigheter ved flom, ras, leteaksjoner eller pandemi.

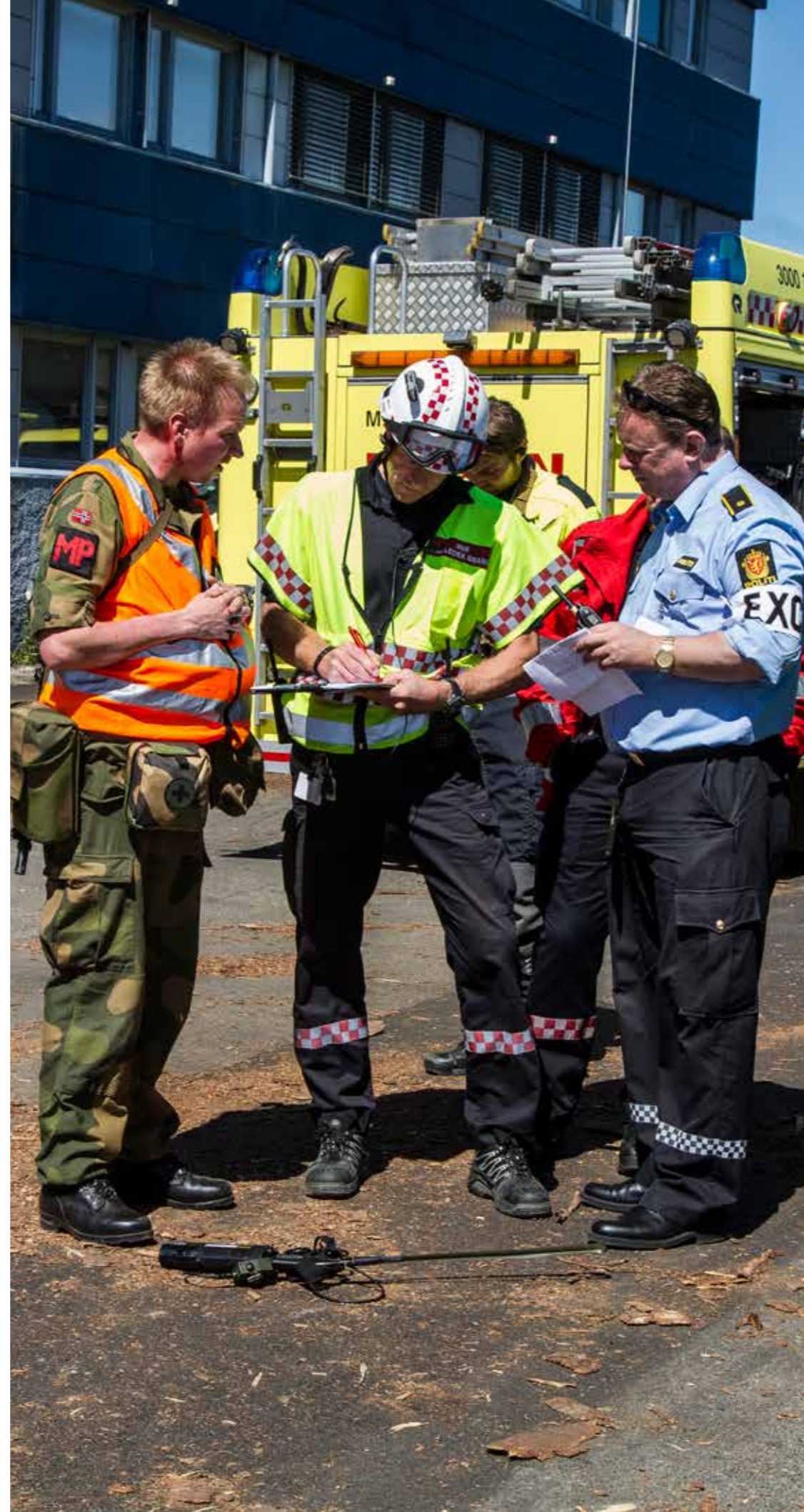
Beredskap betinger reaksjonsevne, samvirke, informasjonsflyt og situasjonsforståelse.

En videreutvikling krever at:

- Alle avdelinger skal ha materiell, våpen og ammunisjon lagret lokalt for å sikre rask selvpoppsetting for økt reaksjonsevne.
- Heimevernet har nærhet og tilgang til tilfredstillende skyte- og øvingsfelt.
- Årlig trening skal sikre grunnleggende soldatferdigheter og at avdelingen er i stand til selvpoppsetting og oppdragsløsning.
- Alle avdelinger skal være lokalt forankret og ha videreutviklet sitt kontaktnett til bruk i fred, krise og krig.
- Et effektivt samvirke og samordning med andre beredskapsaktører må videreutvikles på alle nivåer.
- Heimevernet skal være synlig i lokalsamfunn over hele landet.
- Heimevernet skal ha verktøy for effektiv informasjonsdeling.
- Heimevernet skal bidra til å utvikle rådsstrukturen.
- Innkalling til førstegangstjenesten tar hensyn til Heimevernets behov for soldater som er lokalt rekruttert og reflekterer mangfoldet i samfunnet.
- Soldatene overføres så raskt som mulig til Heimevernet etter endt førstegangstjeneste med fersk og riktig kompetanse.
- Heimevernet må ikke ende opp som enebroker av forsvarsmateriell som er kompetansekreven.

Den rollen Heimevernet har i det lokale og regionale beredskapsarbeidet er limet i totalforsvaret.

Forsvarssjef Eirik Kristoffersen
HV-blad 1/2020

Prioriteringer og fokusområder

Målsettingene skal omsettes til konkrete tiltak på kort og lang sikt. Dette gjøres i sjef Heimevernets plan som gis ut og revideres hvert år. Samlet sett er ambisjonen at målene skal være oppnådd i 2030. Noen målsettinger krever innsats over tid og samarbeid med andre aktører. Følgende prioriteringer legges til grunn:

- Få det vi har til å virke enda bedre
- Økt reaksjonsevne
- Økt utholdenhet
- Videreutvikle totalforsvaret med fokus på samvirke.

Gjennom fokus på følgende fire områder skal vi sikre helhetlig utvikling og måloppnåelse:

- **Standardisering og forenkling** gir likhet i organisering, utrustning, prosedyrer og prosesser i fred, krise og krig. Dette vil effektivisere utnyttelsen av både tid og ressurser.
- **Fornyning og utvikling** gir evne til å være tilpasningsdyktig, tidsriktig og relevant. Dette gjør oss i stand til å møte fremtidens krav.
- **Desentralisering** gir evne til samhandling, nettverksbygging og forsvarsvilje. Dette styrker Heimevernet som beredskapsorganisasjon og gir økt reaksjonsevne.
- **Synlighet og anerkjennelse** gir troverdighet, trygghet og forståelse for Heimevernets rolle i samfunnet. Dette styrker forsvarsviljen- og evnen.

Heimevernet har alltid vist evne til å møte nye utfordringer med engasjement, kreativitet og nøkternhet. Det er menneskene i Heimevernet og den samlede kompetansen som skaper drivkraft for endring. Verdien i Heimevernet er mennesker i nettverk.

For å være relevant i framtiden må vi fortsette å jobbe sammen mot felles mål.

OVERALT – ALLTID